

BAJA ÉS VIDÉKE

Előfizetési ár egész évre 6 K Félévre 3 K

Nyilttér sora 30 fillér.

Társadalmi hetilap.

Szerkesztő Rothschild Zsigmond.

Egyes szám ára 4 fillér. (2 krajcár).

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomd Csernicsek Imre, Palánka.

Legyen öröm a földön...

Tegyük félre a mindennapi gondok halmazát; akasszuk szegre a nehéz szerszámot, mellyel mindennapi kenyerünket keressük, s gyűjtsük meg a pici gyertyácskákat karácsonyfánkon, mert: megszületett a Megváltó!

Ti gazdag szegények, kik bizva az az Urban, nyögitek a keservés életküzdelem terhét, teljék meg szivetek mennyei örömmel: megszületett a Megváltó!

Ti kétségbe esett czifrán nyomorogók, kik a társadalmi pozícióctk követelményeinek súlyát már nem bírjátok el, vegyetek tele tüdővel friss lélegzetet, s reméljétek: megszületett a Megváltó!

Te meg pici kis gyermekem, tedd össze kacsóidat szépen, a tündöklő karácsonyfád hamis fényt nézd meg valódinak, s örüljön csöp szivecskéd, mert: megszületett a Megváltó!

És ti szegény gazdagok, a kik öntelt büszkeségekben nem látjátok körülötletek nyomorgó testvéreitek, felebarátaitok könyecsképeit, nyissátok ki szemeiteket és sziveteket, mert: megszületett a Megváltó!

S... legyen öröm a földön, haljon el a jajszó, némúljon el a kitoró sóhaj, száradjon fel a könny, s a szívből fakadjon őszinte fohász a szegényes jársol kicsiny lakójához, a mennyei birodalom hatalmas urához, a ki megszületett, hogy új tanokkal, fiatal teste szent vérével megváltsa e bűnös világot; hogy föltámadjon, mint az örökéletű eszme, s hirdesse, hogy a keresztrefeszítés után is jön még szebb jövő...

Ti meg, gyászos vitézei a fekete seregnek, rajta a munkára! Most van rá a kedvező alkalom! Midőn a szív telve örömmel, midőn a lélek fent jár a Mindenható mennyei birodalmában, s oly fogékony a környöreltet, nyújtsátok ki tenyereiteket az alimizsnához. Állítsatok tágas birodalmatok minden oszlopára lakatos perzselyeket. Igérjétek minél több fillérért annál több mennyei üdvösséget. — Olcsátok el a felvilágosodottság fényes faklyáját, hogy teljes legyen az öröm meg a sötétség birodalmában is.

De el ne feledjétek, hogy karácsonytól nincs sok nap a feltámadásig...

Zs.

HIREK.

Tisztelt előfizetőinknek, munkatársainknak és lapunk összes barátainak boldog ünnepeket kívánunk.

Megsemmisített választás. Bács-Bodrog vármegye októberi közgyűlésének szolgabíró-választásait, melyekkel Radich Aladár palánkai fősolgabíró, Brestyánszky Miklós topolyai szolgabíró, Trenka Kálmán pedig zsablyai szolgabíró lett, a közigazgatási bíróság alaki hibák és a kandidáló bizottság szabályellenes összeállításai miatt, megsemmisítette.

Pályázat jegyzői állásra. Az ósziváci községi jegyzői állásra pályázat van kiírva. Pályázati kérvény jan. 3-ig adandók be a zombori járás fősolgabírójához.

Kinevezés. A pénzügyminiszter Nagy Béla kulai adóhivatali gyakorlatnokot, segélydíjas gyakorlatnokká nevezte ki.

Trachoma kezelési díj. A vármegye Dr. Schmidt Oszkár, Kiskér község orvosának, a trachomások kezeléseért 3000 Kt megállapított a község terhére.

Kinevezés, áthelyezés. A vallás és közoktatási miniszter Berényi Ilona kisdédóvönöt az óverbácsi áll. kisdédóvódához kisdédóvönövé kinevezte, Korbai Krisztina óverbácsi állami óvönöt a bácsujfalui állami óvodához eddigi minőségben áthelyezte.

A kassai kir. gazdasági akadémián 1910 jan. 15-én egy tizhete terjedő szeszfőzői tanfolyam nyílik meg. Akik e tanfolyamon részt venni óhajtanak, kötelesek ebbeli szándékukat f. hó 23-ig bejelenteni.

Jóváhagyott jegyzőválasztás. A megfélebbezett derneyi jegyzőválasztás, az utóbb tartott megye bizottsági gyűlésen jóváhagyott.

Ellített párbajozók. A szabadkai kir. törvényszék párbajvétségért 5-5 napi államfogházra ítélte Fehér Jenő és Müller Ede bástopoljai gyógyszerészeket. A párbajra, melyben Fehér balkarján megsérült, előzetes összeszólalkozás adott okot.

Nyudijazások. Bosnyák János bezdáni községi jegyző, hivatalból, 3920 K-val és Zsupanszky Lyubó ósziváci jegyző saját kérelme folytán,

február hó 1-től 5081 koronával nyugdíjaztattak.

Egy tanítónő tragédiája. Probojcssevit Mária csantavéri áll. isk. tanító idegbaja miatt néhány hónapra szabadságot kapott és Szabadkán lakó szüleihez ment be pihenni. Az idegesség azonban annyira elhatalmasodott rajta, hogy a napokban dühöngeni kezdett. Az orvosok megállapították, hogy a szerencsétlen fiatal tanítónő megőrült és a kórházba szállították.

Jubiláló gyár. A szabadkai gázgyár e napokban ünnepelte fenállásának 20-ik évfordulóját. Ez alkalomból 3 munkás, aki 20 év óta van ezen gyár szolgálatában, az Augsburgban székelő központi igazgatóság rendelete folytán pénzbeli jutalomban részesült.

A veszedelmes tej. Az előjáróságához a földmivelésügyi miniszteriumtól egy rendelet érkezett, mely a tej által terjesztett gümőkór elleni védekezésről intézkedik. A min. rendelet felhívja a tanácsot: figyelmeztesse a közönséget, hogy a sovány tejet csak forralt állapotban élvezzék, mivel ezekben van a legtöbb gümőkór bacillusa.

Dörmögő Dörmötör úgy látszik, csak ugyan megfogja nyerni a berlin-budapesti automobilverseny ötvenezer koronás díjat. Most megint közelebb jutott hozzá — mint a „Jó Pajtás”, Sebők Zsigmond és Benedek Elek gyermeklapja legújabb, december 19-iki számában jelenti. Megszabadította kitűnő utitársát a zordon Pecsényánszky rendőrkapitány börtönéből (és még milyen kalandos módon!), sőt egy veszedelmes versenytársától is alighanem megszabadul. Most már feszült figyelemmel olvassa a

A kis gyermek ELPUSZTUL?

Adjon neki **SCOTT-féle csukamájolaj Emulsiót** és örömmel fogja tapasztalni, hogy állapota azonnal jobbra fordul, hogy csakhamar fejlődésnek indul és jókedvűvé válik.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védelmét — a halászt — kérjük figyelembe venni.

A SCOTT-féle EMULSIÓ

már gyakran visszaszólította szüleinek szeretett gyermeküket a halál kapujától.

A SCOTT-féle EMULSIÓ

a legkiválóbb, ugy tisztaság, valamint az emészthetőség és gyors hatás tekintetében.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér. Kapható minden gyógytárban

hevezetes verseny leírását hétről-hétre minden gyermek, mert nemsokára már el fog dőlni, kié lesz az ötvenezes korona. Van ezenkívül még a „Jó Pajtás“ legújabb számában szép vers Endrődi Sándortól és Lampérth Gézától, mulatságos elbeszélés Rákosi Viktortól, sportcikk a súlydobásról Mudin Imre súlydobóbajnoktól, séta Budapestben, tréfás képsorozat, regényfolytatás Benedek Elektől, szerkesztői üzenetek, rejtvények stb. Nagy öröm lesz a gyermekeknek a „Jó Pajtás“ kettős karácsonyi ajándéka: a diszes és gazdag tartalmu almanach és a csinos kis tárczanaptár, melyet a szokatlanul bő tartalmu és szép kiállításu karácsonyi számmal egyidejűleg kap meg minden előfizető, de megkapják az újrakor belépő új előfizetők is. A „Jó Pajtás“ a Franklin-Társulat kiadásában jelen meg; előfizetési ára negyedévre 2 korona 50 fillér, félévre 5 korona, egész évre 10 korona. Mutatványszámokat ingyen küld a kiadóhivatalt! (Budapest, IV., Egyetem-utca 4.)

Véres iskolafalak. Ismétetlen hoznak nekünk hírt a palánkai iparostanonoz-iskola hittani óráin történő olyan dolgokról, a mit már szó nélkül hagynunk lehetetlen, s kénytelenek vagyunk úgy az iskolai, valamint az egyházi hatóságok figyelmét azokra felhívni. A hitoktatással, valamint szerencsétlen intézkedés következtében, Dupp heckaplán lett megbizva, a kit tisztelt olvasóink nyilvános szerepléseiből már ösmernek. Ő az, a ki ügított imakönyvet meggy végig az utcán, tüntetve a jótasságával, a józan, szerény katolikus polgártársaink megbotránkoztatására. Nem arról van szó, hogy mi talán az imádkozásnak ellenségei volnánk, mert elvünk az, hogy kiki úgy üdvözüljön, a mint azt lelki szüksége megkívánja, de mégis az a szerény véleményünk, hogy az igaz imát, magába zárkózva, nem az utca zajában mondja el mindenki, a ki nem farizeuskodni akar, No de... de gustibus non est disputandum...

Térjünk azonban erre a legújabb heccre a káplán urnak.

Mint azt sok ízben hallottuk a hitoktató káplán hittani óráit legutóbb arra használja fel, hogy csunya kiróhanásokat intézzen, a reá bizott inasgyerekek előtt, minden más vallásfelekezet ellen. Így történt a napokban is, a midőn — a fanatizmusig feltűzelve saját szavaitól, észre vette, hogy Fischer pékmester tanoncza mosolyog. Egyébb sem kellett a kegyes tisztelendő atyának: neki rohant a szegény inasgyerekek, s véresre verte kegyetlenül. A fiunk nem lévén zsebkendője, kénytelen volt véres kezzeit a iskola falába törölni. Most hétfőn pedig egy másik inasgyereken — verés közben — egy botot tört el, s mind ezt csupa keresztényi szeretetből. Hogy aztán a hecc teljes legyen, kihívólag utasítja az inasokat, hogy menjenek ki, s kiabáljanak Dupp, Dupp, hogy talán a világ is hallja,

ennyire üldözöttje szegény, vallási buzgóságának, s arról esetleg a mérvadó helyen is referálhasson. Egyszóval, minden szon oicsó marthyron-ságra való pályázás, és a saját bőrében való meg nem férés az egész. Hogy mindez nem helyes módja az ugysis rakoncátlan inasgyerekek nevelésének, pláne, vallási és erkölcsi nevelésének, azt minden laikus el fogja ösmerni. Az iskolahatóság a gyermekek erkölcsi és vallási művelésének tekintetéből köteles volna sürgősen intézkedni, hogy a hitoktatói állásra az iparos tanonciskolában más, komoly és minden tiszteletet érdemlő lelki atya kerüljön. Ez annál inkább lehetséges, mert ilyen uri embere van is a helybeli klérusnak, a ki szintén hitoktatója az inasok egy részének, s talán lehetne a bajon úgy segíteni, hogy ezen fontos lelki ügy egyedül reá bizatnék.

Szilveszter napján, december 31 én a palánkai kaszinóban a József kir. herceg szanatorium javára felolvasás lesz, melyet táncvigalom követ.

Lapunk, a „Bácskai Hírek“ beigazolták, hogy a fölvilágosodásért és a közjóért küzdenek, s ezért meg is érdemlik azt a támogatást, a melyben a nagyközönség részéről mind inkább és bizonyos klick nyomása daczára részesülnek. Ezért a „Bácskai Hírek“-et a közeledő új év alkalmából úgy előfizetésre, mint hirdetményekre ajánljuk, mert ma már a mi lapunk a legelterjedtebb és a legkeresettebb vidékünkön.

Ingyen kenyér. Egész csöndben összeállott néhány jó ember, s fölvetette azon ideát, hogy szegény emberek közt Palánkán is osztassék ki ingyen kenyér a nyomor és gond enyhítésére, a mi bizony a mai realiztikus világban, a mikor az emberek legtöbbje csak a saját maga meggazdagodására gondol, különösen Palánkán, a hol rendszerint szükkeblűek játsszák a főszerepet és ezek bár minden mással foglalkoznak, a hol egy kis haszonra van kilátás, de a mások bajával törődni méltóságukon alul állónak tekintenek, — valóságos csoda. De nem is csoda, mert hisz akadnak még itt is jó szívek, s a mint az idea megérett, már is akadt néhány nemes, szívű jó leány, a kik valóra váltották a szép eszmét, és nem kimélve fáradságot, időt s nem törődve a kellemetlenségekkel, fogadták az iveket s szaladtak hézról-házra, s im az ő hálás elismerést érdemlő táradozásuk meglepő eredményt mutat fel már is, pedig az aktió teljesen befejezve sincs még. Mivel pedig kevésbé módos emberek is szép összegetek jegyeztek, sok szegény családon lehet majd segíteni. Elképzelhető ezek után, hogy ha mind a gazdagok is ily nagyszívűségről tettek volna tanuságot, hogy akkor mily fényes és áldásos lenne az eredmény. Na de végre meg van a jég törve. A kezdet nehézségein túl vagyunk. Jövő évre e nemes eszme

szózata bizonyára még sokkal lelkesebb visszhangra fog találni a jó emberekéél, a kik kenyeret akarnak adni téli időben azoknak, kiknek arra szegénységüknél fogva szükségük van, a nélkül, hogy kérdeznék tőlük, milyen vallásuk, milyen nemzetük. És ez az igazi jótékonyosság. Neveket nem említtünk, mert akik ez ügyben fáradoztak, nem hiúságból tették, s mert ezek nem a kérdésben, hanem abban lelnék lelki megnyugvást és benső örömet, hogy cselekedetük, áldozatuk révén sokkal kevesebb lesz a köny, meg a gond azok körében, a kik eddig éheztek, nyomorogtak, s elhagyottaknak hitték magukat. Ingyen kenyérből részbe palánkai, ópalánkai és ujjalánkai szegényeknek egyaránt. A kenyér kiosztás hetenként egyszer esti órákban lesz. Följegyzésre méltó körülmény, hogy tisztviselők, honoratiorok, kereskedők és iparosok nagy számban vannak az emberbarátok névsorában. Szeretnők remélni, hogy a gazdák is itt ebben mutassák ki, hogy őket is a humanizmus, a keresztényi szeretet vezeti. Különben még visszatérünk erre az ügyre, a mely elnémit minden jogtalan és hitvány kritikát, és a mely előtt minden jóra való ember kell, hogy kalapot emeljen. Mert ez áldásos ténykedés a melyet csak irigy és gonosz emberek; csak fekete lelkek ronthatnak meg.

Adakozzunk! Valami éretlen suhancz, esetleg dühös ellenpárti tulbuzgó választó, a legutóbbi választások alkalmával a helybeli kath. plébánia falát tentával bemocskolta, vagyis kedves horvát testvéreink kulturáját Zágrábból ideplántálta Palánkára. A mennyire elítélendő ezen zsebkendő igénylő individuum csunya cselekedete, nem kevésbé furcsa nagyon, hogy a helybeli plébánia igentisztelt vezetője ezen mocsokfoltot házaról még mindig el nem tüntette. Mi értjük a dolgot: szegény, szegény Marthyrok, megnyit kell nektek a szent vallás nevében szenvednetek!...

Azt e dolgot bizonyára valami embertársunk csinálta, mint már kiemeltük, eléggé el nem ítéhető indokból. S most — bizonyára abból az ismert feleberáti szeretetből — ott kell annak a mocsoknak állani, hogy gyanu esék minden nem katolikus és nem néppárti polgártársunkra, hogy esetleg ő, vagy hozzátartozója, vagy vallása, illetve pártja-beli csinálta ezt az ocsmányságot.

Azonban, valószínűleg mi tévedünk. Nem polgártársaink arcpiritására, hanem azért áll még az a mocsok a parokián, mert a főtisztelendő uraknak nincsen költsége festékre, hogy azt eltüntessék onnan.

Azért, tisztelt polgártársaink: Adakozzunk a parókai falának átfestésére.

A kegyes adományok köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. (Sextus.)

Nyomorogjatok tovább!

Itt a karácsony, mindenki örül, hát miért ne örüljenek a községi tisztviselők is? Nesze nektek községi tisztviselők. Kaptatok ti is karácsonyi ajándékot. Zengjetek hálaéneket hányjátok bukfeneczet, s járjátok dervis tánczot a községek mautóiját fél-tékenyen megőrző és védő vármegyei törvényhatóság bizottságának határozata körül. Folyamodtatok, szerényen, alázatosan, leg-alázatosabban, sőt legeslegalázatosabban a virilizmus rendszeren fölépült nemzeti vármegyéhez, hogy ha már a községi orvosok meg a bábák fizetése törvényhozásilag föl lett emelve, hogy ha már a vármegye felrugva a községek makacs ellenkezését, de nem kímélve a községi autonómiát sem a községi rendőrség fizetését nagyon helyesen rendezte, biztosítsa a ti megélhetéteket is.

»Nem lehet, mert ez jogtalan beleavatkozás lenne a községek autonóm jogkörébe.»

Tudni illik hogy nálatok ez így van.

A községi orvosok, kiknek hatósági és hivatalos elfoglaltsága, ténykedése, ha azt napidíjak alakjában kellene megfizetni, egy évben aligha kaphatnának többet 200 koronánál, — a községi orvosok kapnak 1600 — 2500 korona évi fizetést, s annyi lakbért, mint a mennyi a ti évi fizetéstek tesz ki. Eltekintve az ő magánpraksziszuk biztosította sokszor olyan nagy jövedelemtől, a mennyi pénzt ti egy összegben tán még nem is láttatok, röppant sürgős volt az ő ügyük rendezése, mert streikkal fenyegettek. A bábasszonyok fizetése föl lett emelve, hogy miért? a jó Isten tudja. Hisz a működésükért a felek maguk közvetlenül honorálják. Na de egy suba alatt az orvosokkal a bábák is jutottak immár olyan fizetéshez, a miről soha sem álmódtak, de azt nem is kérték volna soha sem, mert hivatalos funktiójuk egyetlen egy cselekedetben végméretül, t. i. a fizetéseikről szóló nyugtáknak ákumbákos aláírásában. Tesék megfigyelni a keresetelőknél kihizalt bábákat, mikor fölszedik fizetésüket a község pénztárából, mindig elpirulnak, mert röstelik a dolgot, mert ők maguk sem tudják, hogy hát miért is kapják ők azt a fizetést? Na de legyen nekik. De miért ne legyen a községi tisztviselő is az őt reggeltől estig, nap-nap után lekötő vasárnapi kapcsoló munkájáért emberségesen, honorálva? Ott görnyedtek az írfaszal mellett, dolgoztak, sokszor, éjjel is rójátok a betűket meg a számokat egymás után, hát jogotok is van tisztességes, olyan fizetést követelni, a miből megélni, családát föntartani lehessen, már pedig ezer korona nektek a mai drágasági viszonyok mellett nem elég, nem lehet elég. Lakás, ételmezés, ruházkodás, fűtés stb. mind ez oly drága, hogy az ezer korona egy család számára nem futja.

Az állam hatalom nem gondoskodik rólatok, a vmegye a törvényre utalva érdekekben nem tesz, mert nem tehet semmit. Nektok a törvényt kell végrehajtatókat, a kihágásokért elítéltektől végrehajtás útján beszédni a bírságot, erdőkíhágásokban elítélni a kihágókat, a kik nem fizetnek, azokat nektek el kell zárnotok, utalva vagytok arra, hogy az adókat rój-

játok ki, ekzekúcióval kell behajtanotok az adót, útdót, a közöltséget, a párbért és egyéb közterheket. A ki ellen kötelességből végrehajtást vezettek, a kit megbírságotok, a ki ellen rüdetlenkedés miatt följelentést tesztek, a kire adót szabtok, a kiket hátralékaik miatt exekváltok, a kiket elzártok, az mind ellenségek. Nem nézi senki azt, hogy ti csak kötelességeket végzitek, — reátok, a törvény végrehajtóira haragszik az egész falu.

Ellenségek nektek mindenki.

A községi előljáróság is sanda szemmel néz titeket. A községi képviselők nyílt ellenségeitek. A virilizták különösen örködnek arra, hogy minél kevesebb legyen a közöltség. És most ti ezektől kérjetez fizetés javítást?!

Az egész megyében megmozdultak a községi tisztviselők. Az eredmény im semmi. Itt már csak egy végső mozgalom segíthet. Országos szervezkedés kell. Nehéz munka, de nem lehet előre kitérni, mert éhen haltok. A papok fizetését is rendezte az állam. A katonatisztek fizetése is rendezve van.

Az állami és megyei tisztviselői országos mozgalma is eredménnyel járt. A tanítókról is történt némi gondoskodás. Hát csak ti legyetek mostoha gyermekei az országnak? Miért nem ír fel a vármegye a kormányhoz, meg az országgyűléshez, hogy ez az állapot tarthatatlan. Hiszen ha ti letennétek a tollat, a mit elcspás terhe alatt nem szabad, kátyuba dölne a kormány szekere, megszűnnék a rend s fölbomolna minden.

Erős szervezet kell nektek és példás összetartás. Ezek nélkül hiú ábránd marad hiába való reménykedésetek.

De közteket vannak hason mászók, konclesők, a kik nem a férfias szervezkedésben, az összetartásban, a nyílt föllépésben keresik a boldogulást, hanem titkos utakon járva, kijátszani iparkodnak titeket, tehát árulói szent ügyeteknek, — s akik protekció után szaladva hitegetésben bíznak, s ezzel mozgalmatokat megfosztják a komolyságtól és erőtől. Hisz ha ma egy községben az összes községi tisztviselők lennének a tollat, a szomszédközségek nem hogy segítenék őket, de elhalasztnák előlük az állásaikat, a betevő falatot is. Mindegyik állásra húsz pályázó is jelentkeznek. Hát itt van a hiba. Nincs összetartás, nincs országos, céltudatos, erős szervezet s a mig ez nincs, addig kivagytok szolgáltatva a törvény mostohaságának, a községek kényének és egymás irigykedésének.

Örömet hirdetve kongnak a harangok. Szent karácsony ünnepét ulti az emberiség. Kulcsoljátok össze kezeiteket ti községi tisztviselők s rebegjen ajkatok hálaímát azért a meleg szeretetért, azért a gyámolításért, és azért a pártfogásért, a melyben titeket részesít az ország, a vármegye, meg a község.

De nyomorogjatok tovább, éhezettek, s tisztességes lakás helyett bújjatok családjaikkal oduka, görnyedjetez, izzadjatok, dolgozzatok inaszakadályig, mig csak meg nem vakultok, meg erőtlen kezeitek magától ki nem hulajlja a tollat, mig lenem rogytok a székéről a közbő, a közérdek, a haladásért azoknak, a kik nektek fizetés

helyett koldusbért fizetnek, a kik veletek még gorombáskodnak is, a kiknek gorombaságait ti zsebre vágjátok békétűrően csak azért, mert mégis, mégis, mégis meg mindig remélték, hogy hát ha meglágyul a szívük s adnak nektek jobb fizetést.

Kaptatok ti is karácsonyi ajándékot, hát örüljetez, táncoljátok, tomboljátok, s mondjátok hálaímákat.

Gyermekeitekből neveljetez susztert, mert az többet keres mint ti, és kapnak munkát mindenkor s mindenütt, kunyerálás protokció nélkül.

És ha megint lesz valamelyes választás lelkesüljetez, gyűljatok lángra, szerezzetek érdemez, hogy továbbra is szabadjon éheznetek, rongybéért írni, számolgatni, dolgozni.

Fáj a fejetez? Hát hadd fájjon!

Fáj a hátgerinctek? A görcs fogja az ujjaitokat? Táncolnak a betűk meg a számok fáradt, gyöngyülő szemeteik előtt? Hát hadd legyen. Ha családotokban beteg valaki, nem mertek orvost hívni, mert drága az orvos, drága a patika, hisz nem telik a bérből. De azért ez nem sürgős. Szenvedjetez, túrjetez, éhezetez, járjátok rongyosan, és reménykedjetez. Lesz majd még jobb világ is. Mejlátjátok hogy lesz még — majd ott a másvilágon. Hát csak várjátok.

Vagy ti akarjátok fogni a harang kötelet, hogy megszólaljon a vésharang. Talán majd az hoz nektek is karácsonyt. De van-e erő a karotokban? Vagy lesz-e még erő abban, mire erre határozátok el magatokat?

Bugnak a karácsonyi harangok, örvendenek az emberek, felhangzanak az ájtatos énekek, — mindenki ünnepez, örül, — csak a szegény községi tisztviselőknek nem virad meg a karácsony és ők tovább nyomorognak.

De talán mégis akad szószólójuk? De hol késik? Megint várja a kunyerálást? Az alázatos, alázatosabb, legalázatosabb, sőt legeslegalázatosabb könyörgést?

Felhívás.

A hármas Palánka intelligens, a humanizmus gyakorlása iránt érzékkel rendelkező közönségéhez szólnak szavaim, hogy fehéjvam figyelmüket a hármas Palánka szegénységben, nyomorban sinylődő polgártársainkra, azok családtagjaira, kik — télviz idején — a megélhetésükhöz szükséges kenyeret sem kereshetik meg. — Ezeknek, a nyomorban sinylődőknek a helyzetben némileg segíteni — legalább a téli hónapok alatt — minden jobb módban élőnek első, szent kötelessége kell, hogy legyen.

Soraim célja egy actió megindítása, hogy a hármas Palánka szegényei — felekezetre és nemzetiségre való tekintet nélkül — a téli hónapokon keresztül minden héten egyszer friss kenyérral láttassanak el. — Hogy ezen törekvésemet siker koronázhassa, kérem a hármas Palánka jobb módban élő

községét, hogy filléréivel siettesse e nemes cél megvalósítását.

Kötelezzük magunkat a teli hónapokon keresztül hetenként egy bizonyos tetszés szerinti összeg lefizetésére, hogy ezzel is felszáríthassuk az árvák, özvegyek, nyomorultak könyeit.

Hisz van-e nemesebb érzés, van-e magasztosabb cselekmény, mint a szegények felszegélyezése? Ne hagyjuk magunkat azon kifogással, azon reafogással e nemes céltól eltántorítani, hogy ez által csak a lusták és henylők számát szaporítjuk. Ez már rég meg lett döntve. — Nem szabad megengedni azt sem, hogy az apa vétkeért a kicsi ártatlan gyermek szenvedjen!!

Honleányok! Ti hozzátok is fordulok. Ti, akik meg vagytok áldva azon magasztos tulajdonsággal, hogy jobban értetek ahhoz, hogy mindéppen kell a nyomorgók szenvedéseit enyhíteni, legyetek segítségemre ez actiómban, hogy e hármias Palánka szegényei már most hetenkint egyszer friss, jó kenyérral legyenek ellátva.

Az összeget hetenként egyszer az arra megbizottal gyűjtetem össze.

Siessünk, mielőtt késő lesz!

Áldozzunk a jótékonyág oltárán!

Szárítsuk fel a könyeket!

Palánkán, 1909. decz. 22-én.

Hazafias üdvözlettel

D. Löbl Zsigmond.

Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal.

Csernicsek Imre, Palánka. Fő-utca, 281 szám.

Ügynök kerestetik, Theil József szalámi gyáros Medgyes.

Nyilt-tér.

E rovatban foglalkáért nem vállal felelősége a szerkesztőség.

Hogy mi mindent felejtenek a színházban,

nem lehet elmondani. Természetesen a legtöbbször pompadurt. És mit gondol, mit találtunk a minap tíz ilyen tárgyban, a melyet ugyanegy napon felejtettek ott! Bombonniért, tele Fay valódi szódéni ásványpaszillájával. Ez azt bizonyította nekünk, hogy a hölgyek mégis csak megbecsülnek minden jót és most már értjük, hogy előadásainkat miért nem zavarja meg most már sohasem köhögés és krákogás. És éppen eredménye Fay valódi szódéniének, a mely 1 korona 25 fillérért mindenütt kapható.

Vezérképvelet Magyarország-Ausztria részére: Guntzert W. Th. cs. és kir. udv. szállító. Wien IV., Grosse Neugasse 17.

TÖRLEY PEZSGŐ.

Mielőtt bármiféle nyomtatvány szükségletét beszerezné, forduljon lapunk kiadóhivatalához

Csernicsek Imre nyomdász

Palánka, fő-utca 281

ahol tisztességes és olcsó kiszolgálásban részesül.

Szenzációs kedvezmény! Ujtás lapunknál!

A kiadóhivatala és Magyar Arczkép-Festők Műterme között a mai napon következő megvezetés kötetett:

Minden olvasónk igényt tarthat bármely beküldött kis fénykép után is, egy életnagyságu fényképnagyításra. csupán a díszes papírkéretért (gravírozott passe partout) erre való feszítésért és a kép retouchálásáért 4 korona fizetendő.

A legmegfelelőbb, legszebb,

legkellemesebb,

nász, név, vagy születésnap, jubileumi, alkalmi és ünnepi ajándék egy életnagyságu fényképnagyítás. Díszes és büszkesége minden lakásnak. Mint emlék örökös értékű marad.

Ezek az arczképek minden beküldött fényképről (sőt cscportképekről is) elkészítenek!! A leghűbb hasonlóságért és tartóságért teljes kezesség vállalatik!! A kép nagysága 55/68 cm.

Vágja ki és küldje be

a » « olvasói részére fenntartott kedvezményes

utalványt

Magyar Arczkép-Festők Műterme
Budapest, Erzsébetfalva,
Kossuth Lajos utca 22. szám.

Óvás! Megtörtént, hogy ügynökök jelentek meg a feleknél és meghatalmazás nélkül képviselőmként mutatkoztak be. Ezért mindenkit ovaintek az ilyen emberektől és kijelentem, hogy sem utazom, sem ügynököm nincsen! Forduljon közvetlenül tehát cégemhez.

Mint a » « olvasója igényt tartok a mellékelt fénykép után egy életnagyságu fényképnagyításra

*) mat. brom. kivételben 55/68 cm. 4 kor.
*) olajfestésben 55/68 cm. 6 kor.

Név.....

Fajlakozás.....

Helység (ut. za).....

Utolso posta.....

(Pontos címet kérem!)

*) A járó összeget a 70 fillér csamagorási költséggel utalványon küldöm!

*) A járó összeget kérem utánvételezni!

*) A nem kívántak töröndök!

Ha az életnagyságu fénykép olajfestésben kívánatik, kérjük a haj, szem, ruha és arczszin pontos körülírást!

Az Eisenhut képkiallítás a palánkai polgári iskola disztermében ma szombaton, holnap vasárnap és holnapután hétfőn mindenkor d. e. 9 — 12-ig és d. u. 1 — 3 óráig tekinthető meg. Tudjuk jól, hogy e kiállítást mindenki, a ki a művészet iránt érzékkel bír, a ki rendelkezik a kellő intelligenciával s a ki lelkesedni tud a szépért, megfogja tekinteni. Hisz egyedül a nagy név, a mely büszkévé tesz minden igaz palánkait, már oly vonzó erő, hogy nem mulaszthatja el senki e képcsoportnak megtekintését. Aligha lesz még egyszer alkalom arra, hogy ezen Eisenhut-műveket valaha még így összegyűjtve láthassuk.

Lapok versenye. Napilapjaink folytonos versenyében az új évvel alig merül fel új mozzanat. Legalább nincs tudomásunk arról, hogy új lap indulna, ami nélkül a közelmúltban év alig mult el, új év alig köszöntött ránk. A meglevő lapokra viszont jó auspiciumok közt köszönt be az új esztendő. Válságos időkben élünk, mikor intelligens ember nem nélkülözheti az újságolvasást. Kormányválság és új választások előtt állunk. Nem mulaszthatjuk el ily körülmények közt felhívni t. közönségünk figyelmét a napilapok közt szinte versenyen kívül vezető szerepet vivő Pesti Hírlapra, mely ma elvitáztalanul a legelterjedtebb és leggazdagabb tartalmu napilapunk. Hétköznapokon 10—12 vasárnapokon 16—24 oldallal is többet ad, mint más napilapok és az árát egyes előírásokban sem emeli föl. Marad továbbra is 2 korona 40 fillér havonként, egy szám ára vidéken is 10 fillér (vasárnapokon is.) S ezért a változatos rovatokon kívül, melyek közül egyesek, mint az Esti Levél. Mindennapi problémák, Vidéki esetek, Vegyesek. Szerkesztői üzenetek, országszerte közkeveltségre tettek szert, külön kedvezményekben is részesíti előfizetőit. Ilyen a Pesti Hírlap nagy képes naptára, mely már 20-ik évfolyamát érte meg s melyet minden negyedévi előfizető karácsonyi mellékletül ajándékba kap. Nem vetélykedhetik ezzel semmiféle külön ünnepi melléklet, mert az kiolvasva, értékét veszti, míg a Naptár egy-egy évig haszonnal forgatható. Másik kedvezmény, hogy az előfizető féláron rendelheti meg a Divat-Szalon című: pompás kiállítású divatújságot, A Pesti Hírlap azért is melegen ajánlható az olvasóközönség figyelmébe, mert pártokon kívül és felül álló politikusok írják a vezércikkeit s tájékoztatják az olvasót a politikai helyzet felől és még tárcáival humoros közleményeivel szórakoztatja, tudományos ismereteket terjesztő cikkeivel, szerkesztői üzeneteivel. Valósággal oktatja az olvasóközönség széles rétegeivel. A Pesti Hírlap előfizetési díja (negyedévre 7 korona, egy hóra 2 korona 40 fillér, a Divat-Szalon-al együtt negyedévre 9 korona) póstaufalvánnyal a kiadóhivatal címére küldendő (Budapest, V., Váci körút 78.)

Ujvidék jódosfürdője. Ujvidék szab. kir. város hatszázezer korona befektetéssel a maga nemében a vi-

déken páratlanul álló díszes és modern fürdő építtetett, melynek különösebb fontosságát az a körülmény kolcsönöz, hogy Ujvidék 12 tézi fürdőjének vizét, úgy Hankó Vilmos dr. kémiai tanár, a magyar Tud. Akadémia tagja, a Balneologiai Értesítő szerkesztője, mint Ortrier Albert, a MÁV. laboratóriumjának fővegyésze és Warthe Vince dr. min. tan. műgyemtemi tanár lipiki viznél »tetemesebben«
dusabb jódtartalmunak találták és csusz, köszvény, görvély, vérbajok gyógyítására a legalkalmasabbnak találták, a város most, legutóbbi városi közgyűlésének határozatából kifolyólag, a belügyminiszteriumnál a gyógyfürdői jellegét kérelmezte. A fürdő január elsején nyílik meg és télen-nyáron nyitva lesz.

A legnagyobb rejtély a mai politikai helyzet. Ki tudná megmondani, hogy mit hoz a jövő! Az újságokban is sokszor legellentétebb véleményeket olvassuk. A »BUDAPEST«
Kossuth Lajos kedvelt lapja volt sok éven át, annak elveit valja ma is, igaz szószólója és tájékoztatója a hazafias magyar olvasóközönségnek. A BUDAPEST 33 év óta együtt érez, együtt harcol hű előfizetőivel, azok érdekében sem fáradságot, sem áldozatot nem sajnál. A mellett, hogy mindig nagyobb és jobb lapot ad, évenként egyszer egy remek ajándékkal is kedveskedik előfizetőinek. Mostani ajándéka Kossuth emlékalbum, mely rendkívül érdekes tartalmával és igen díszes kiállításával méltán fog feltűnést kelteni. Uj előfizetők csak úgy kaphatják meg, ha legalább fél évet előre fizetnek. A Budapest

előfizetési ára: fél évre 12 korona. Muta-ványszámot ingyen küld a kiadóhivatal, Budapest, IV. Sarkanytyus-utca 3.

Ingeny könyv a házi nyultenyésztésről. A házi nyultenyésztők Országos Szövetsége, (Budapest, Csillaghegy) a házi nyultenyésztés népszerűsítése érdekében minden érdeklődőnek ingyen küldi meg a most megjelent ismertetőjét a nyultenyésztésről, amelyből bárki annyira megismerheti ezt a hasznos gazdasági mellékágazatot, hogy a maga is bele foghat a jövedelmező tenyésztésbe. Ezt a kezdetét is megkönnyíti a Szövetség azzal, hogy jó tenyésztő anyag beszerzését közvetíti, sőt vagyontalanoknak ingyen is ad. A házi nyulak vágását és gereznájuk gyűjtését a Szövetség Csillaghegy telepen, valamint husak árusítását a Vásárcsarnokban megkezdte; a termékek tehát bármely mennyiségben értékesíthetők.

Jóteknycélú táncmulatságot rendez, a helybeli Willpert zenekar f. hó 31-én (Sylvester-estén) szegény iskolásgyermekek felruházása céljára, a Willpert-féle nagyvendéglőben. Belépti díj személyenként 60 fillér.

Hirdetéseket
felvesz a
kiadóhivatal.

A **JÓ PAJTÁS** ezikeit a legjobb írók írják. Mikszáth Kálmán gyakran ír bele elbeszélést. Sebők Zsigmond benne folytatja macskák-történeteit **Dörnyögő Dömötör** címen. Benedek Elek regényt és szép meséket ír. Mon e Ferenc mulatságos apró szindarabokat, történeteket. Rákosi Viktor elbeszéléseket. Szőlősi Zsigmond és Móritz Zsigmond meséket, elbeszéléseket. Schöpflin Aladár tanulságos elbeszéléseket. Koltölköz Lévay József, Engelródi Sándor, Kozma Andor, Ábrányi Emil, Lampérth Géza, stb. írják a **JÓ PAJTÁS**-ba gyermekverseket.

A **JÓ PAJTÁS** szerkesztői üzenettel kedvesek minden gyermeknek, igazi benső szeretetteljes viszony fejlődik ki általuk a lap és olvasói közt.

A **JÓ PAJTÁS** rejtvényeinek megfejtői között értékes könyvjutalmakat sorsol ki.

Karácsonyra gazdag tartalmú és díszes kiállítású ajándékkal lepi meg olvasóit. Ez a

„A JÓ PAJTÁS ALMANACHJA”,

egy terjedelmes kötet könyv, legjobb ifjúsági írások, elbeszéléseiből, egy-egy közleményből összeállítva, szép képekkel. Azonkívül kedves kis tárcza-naptár az 1910. évre kap minden előfizető.

A **JÓ PAJTÁS ALMANACHJA**-t és a tárcza-naptárt ingyen kapja minden előfizető, azok is, a kik új évülről kezdve lépnek az előfizetők sorába.

Előfizetők gyűjtői értékes kedvezményekben részesülnek.

Előfizetési ára negyedévre 2 korona 50 fillér.

Előfizetéseket elfogad és mutatványszámot ingyen küld:

a **JÓ PAJTÁS KIADÓHIVATALA:**

Franklin-Társulat, Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

s a fiók-kiadóhivatal:

Lampel R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) R. T.
Budapest, VI., Andrássy-út 21.

Ha
még nem járhatja okvet-
len fizesse elő janu-
ár hó elsejével az el-
ismert legjobb ma-
gyar napilapot,

„AZ UJSÁG”-ot

MEGREDELŐ CZIM :

„AZ UJSÁG” BUDAPEST

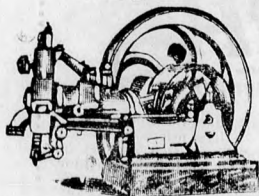
Egyes példányok
minden ujságelárusi-
tónál kapható.

Gyümölcseladás

Szállított finom faju almát 500 piros al-
mát 10 K 500 drb musansky 17 K 500
drb rózsá alma 16 K 500 drb gyöngyal-
ma 17 K 500 drb bór alma 19 K 500 drb
Kanet 20 K 500 drb Goldrunet 22 K
csomagolás ingyen utánvétellel.

Friedmann Mihály, Győr.

A Drezdai Motorgyár Részvénytársaság
Németország legrégebb és legnagyobb
motorgyára

szállítja a szakkörökben elismert
Benzin, nyersolaj, gáz, petroleum-
motorokat és lokomobilokat.
valamint **szívógázmotorokat.**
Meglepő ujdonság!!
UNIVERSAL SZÍVÓGAZGENERATOR.
Üzemeltetés óránként és lóerőnként csak 1 fill
Vezérképvelet :
Gellért Ignác és Társa
Budapest, Teréz körút 41. Telefon 12—91.
Legmesszebbmenő jóállás.
Előnyös fizetési feltételek.

ROPS

BIZTONSÁGI
GYORSFŐZŐ.
TÜZVESZÉLY
KIZÁRVA.

Ha felborul, elalszik.
Szesz ki nem folyhat.
Szeszfogyasztásban igen takarékos.
Kapható minden jobb vasárú és ház-
tartási cikkeket árusító üzletekben.
Ha valahol nem kapható, szívesked-
jék hozzánk fordulni.

Képes prospectus ingyen és bérmentve.
ROPS Fémáru Reszv.-Társaság.
BUDAPEST, V., Külső-Váci út 74 58
Helybeli árusítók: Marcikits Márkus,
Wetzelberg Mór, Hauswirt József.

Nyavalyatörés! Ki nyavalyatörés
állapotha szenved, kérjen iratot ingyen és bérmentve
kapható a szab. „nyitnyó” gyógyász. Majna Frankfurt

5500
közj. hit. bizonyítván orvosoktól és
magánosoktól igazolja, hogy
KÄISER-féle
Mell-Karamellák
a három nyelvvel
Köhögés
rekedség, nyálkásodás katarus
légcső és torokkatarus ellen a
legjobb.
Csomagja 20 és 40 fill.
Doboza 60 fill. Kapható
Hondl Imre Mária gyógyszerteráiban
Palánkán és Hainis Berta Szent Há-
romság gyógyszerteráiban Ópalánkán

Eredeti ir
tartósan égő kályhák
Legnagyobb fűtőerővel
legcsekélyebb tüzelőanyag felhasználásával
Több helyiség egy kályhával fűthető
Altenstein és Brant mérnökök
gépgyára Budapest, Lehel-utca 10.
Sürgőnycim: Gamma Budapest.

Dr. Wettenstein-Szanatórium
Részvény-Társaság
tüdőbeteg szanatóriumában
Margittligeti, (Pomáz mellett, Pestmegye)
és tüdőbeteg rendelőintézetében, **Buda-**
pest, VI., Bolyovszky utca 5 szám
alatt a tüdőbetegeket és egyéb tuberkuloti-
kus bajban szenvedők a Wettenstein Józ-
sef dr. által feltalált gyógymóddal kezelik,
Wettenstein József dr. szere az egyedüli
specificum, amely a Koch féle bacillusokat
a beteg szervezetből tökéletesen kiirtja.
anélkül hogy a szervezetre a legcsekélyebb
mertékben is káros volna.

Minden konyhának!
Dr. Oetker-féle
Sütőpor
az élesztővel szemben a következő elő-
nyökkel bír:
1. A sütemény és tészta sikertelensége
kizárva.
2. Dr. Oetker-féle sütőport rá tárón lehet
tartani, anélkül, hogy elromlana.
3. A tésztát nem kell álva hagyni, azon-
lan lehet sütni.
4. Tojás takarítás.
5. Az étel olyan puha, hogy könnyen
emészthető és a leggyengébb gyomor
is elbírtja.
6. Az eredeti receptek minden házi asz-
szonyinak örömet szereznek.
7. Az orvosok álta fényesen ajánlva.
Dr. Oetker-féle sütőpor ára csomagon-
ként 12 fillér, mindenhol milliószor re-
ceptek raktáron, jónak talált.

Gyötrelmesebb, kínosabb fájdalmat a fog-
fájásnál alig van; ezer meg ezer ember
szenved benne, pedig
nem kénytelen vele,
mert örökre megsza-
badul tőle az, aki
Sztraka Menthol fog-
szappanját használja
Ara majolika szelen-
cében 1 kor. melyhez
a fogápolásról egy
tudományos színvo-
nalon álló értekezés van mellékelve. Gyógy-
tárakban, drogériákban stb. kapható egy
koronáért. 3 drbt 3 korért bérmentve küld
Sztraka gyógyszerész Mohol. Kapható
Hondl Imre gyógyszerteráiban Palánkán

**Tüdőbetegségek, hurutok, számar-
kőhögés, skrofulozis, influenza**
ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.
Mint hogy értéketlen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkör
„Roche” eredeti csomagolást.
F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Sirolin”
Emeli az étvágyat és a testűnyit, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást.

„Roche”
Kapható orvosi rendelre a gyógyszerterá-
ban. — Ára üvegenként 4.— korona.